

บทที่ 5

การเฝ้าระวังโรคไข้หวัดนกในชุมชน

5.1 กิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับการเฝ้าระวัง

ในการศึกษานี้ กลุ่มตัวอย่างได้บอกกิจกรรมที่ได้ทำในชุมชนในช่วงที่มีการระบาดของไข้หวัดนก มีกิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับการเฝ้าระวังไข้หวัดนก คือ

1. การสำรวจไก่ในชุมชน การสำรวจไก่จะมีการสำรวจเพียงครั้งเดียว โดยการสำรวจจำนวนไก่ในชุมชน หลังคาเรือนที่เลี้ยงไก่ ผู้ทำหน้าที่สำรวจจะเป็นอาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้าน (อสม.) และจะได้ค่าตอบแทน 200 บาท

2. ปั่นก้นไก่/ปั่นตุ๋นไก่ บางหมู่บ้านทำ 20 ตัว บางหมู่บ้านทำ 5 ตัว โดยให้ประธานอาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้าน(อสม.)แต่ละหมู่บ้านเป็นผู้ทำ แต่ก็มียางหมู่บ้านให้อาสาปศุสัตว์ทำ (ซึ่งมักจะเป็นผู้ช่วยผู้ใหญ่บ้านอีกตำแหน่งด้วย) เป็นผู้ทำ จะมีค่าตอบแทนคนละ 100 บาท อุปกรณ์ในการเก็บตัวอย่างในการปั่นก้นไก่ทางปศุสัตว์เป็นผู้สนับสนุน และจะนำไปให้ทางหมออนามัยที่ปฏิบัติงานตามสถานีอนามัยเป็นผู้กระจายไปตามหมู่บ้าน เมื่อทำเสร็จแล้วก็จะนำตัวอย่างมาส่งที่สถานีอนามัย และส่งต่อไปให้ปศุสัตว์ และเป็นกิจกรรมที่ชาวบ้านให้ความร่วมมือ

ปั่นก้นไก่เสร็จ ก็จะส่งให้อนามัย ถ้าหมอไม่ว่างก็จะส่งให้ปศุสัตว์เอง
อสม.ปั่นก้นไก่เสร็จส่งให้อนามัย ทางกรมจะมีรถคนนำมาให้ เจ้าของไก่ช่วยจับไก่ แล้วอสม.ก็ใส่ผ้าปิดปาก ใส่ถุงมือ ปั่นก้นไก่ ใส่หลอดส่ง สุ่มไก่ให้ทั่วหมู่บ้าน ทุกทิศ
ส่วนมากให้ความร่วมมือ มีส่วนน้อยไม่ให้ความร่วมมือ บางบ้านก็จับไก่ไว้รอ แต่บางคนก็ให้เราจับเอง
ชาวบ้านให้ความร่วมมือดีแค่จับไก่ทิ้งไว้เลย

3. การแจ้งไก่ตาย จากการศึกษาประชาชนให้ข้อมูลว่า ในการขอความร่วมมือแจ้งไก่ป่วยตาย ในช่วงการระบาดของไข้หวัดนกครั้งแรกในปีพ.ศ. 2547 ชาวบ้านจะให้ความร่วมมือแจ้งไก่ตายดีมากจนบางครั้งเจ้าหน้าที่ไม่สามารถไปตรวจสอบไก่ตายได้รวดเร็ว และไม่สามารถไปได้ทุกแห่ง

ทุกเช้าต้องออกสำรวจไก่ ถ้าไก่ตายเกิน 2 – 3 ตัว ให้แจ้งหมออนามัย หมออนามัยจะแจ้งปศุสัตว์ ถ้าตายไม่เยอะส่วนมากปศุสัตว์จะไม่ไป บางทีตาย 4 – 5 ตัว ปศุสัตว์ยังไม่มาเลย
ปศุสัตว์ต้องว่องไวกว่านี้หน่อย เพราะอสม.แจ้งแล้วไม่มา อสม.ก็โดนว่าอีก แคื่บบอกว่าคนไม่ว่าง คนมีน้อยทำเองได้ไหม พอเราทำแคื่บก็จะบอกว่าไม่เห็นไก่ ไม่รู้ว่าไก่เป็นจริงมัย แล้วเจ้าของไก่จะอย่างไร

กิจกรรมการเฝ้าระวังไข้หวัดนกในเรื่องการแจ้งไก่อตายในชุมชนพบว่า ในระยะหลังมีแนวโน้มว่าชาวบ้านจะไม่ยอมแจ้งสัตว์ปีกป่วยหรือตาย โดยชาวบ้านจะจัดการเองโดยนำไปฝังหรือเผาเองเพราะกลัวเจ้าหน้าที่จะมาทำลายไก่หรือมาเอาไก่อลงหลุม

ปีที่แล้ว พ.ศ. 2548 อสม. ไปแจ้งอนามัย แล้วอนามัยไปแจ้งต่อ ทางการค้าก็ไปทำลายไก่อลงหลุม ไม่ใช่แค่บ้านเดียว เดียวนี้เลยไม่แจ้งเลย ทุกวันนี้มีการปิดข้อมูลไก่อตาย แล้วไม่แจ้ง มักฝังหรือเผาเอง แล้วค่อยมาบอกคิดไปเองว่ากลัวกำนัน/ผู้ใหญ่บ้านเดือดร้อน
ดูแลกันเอง ไม่ได้แจ้ง กลัวมาจับไก่ ไก่อตายก็ฝัง ไม่ตายก็เลี้ยงต่อ บางคนยังงี้ก็ไม่บอก ชุม หลุมฝังเอง
ไก่อไม่แจ้งกันอยู่แล้ว เพราะถ้าเปิดไก่อมันตายแล้วไปแจ้งมันกระเทือนไปถึงทุกคน บางคนก็ฝัง บางคนก็เอาไปทิ้ง มีแจ้งแรก ๆ เท่านั้นเพราะอยากได้ตั้งค์ หลังนี้ไม่แจ้ง เพราะมันกระเทือน ผมคิดว่าไม่แจ้ง อย่างเปิดถ้าแจ้งก็จะถูกกักสถานที่ ไก่อก็ออกดีไม่ได้ ของบ้านผมก็มีตายก็ไม่ได้แจ้ง อย่างหลังบ้านผมเค้าเลี้ยงไก่อชน ถ้าผมไปแจ้ง ไก่อเค้าก็ออกไปดีไม่ได้ แล้วรู้บ้านก็ติดกันอย่างนี้ ไก่อเค้าอาจโดนฆ่าก็ได้ ถ้าผมแจ้งเดียวผิดใจกัน

5.2 อสม.มีบทบาทมากในการเฝ้าระวังไข้หวัดนกในชุมชน

จากการสนทนากลุ่มและสัมภาษณ์แบบเจาะลึก พบว่าอาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้าน (อสม.) จะเป็นผู้มีบทบาทและมีหน้าที่ทุกกิจกรรมที่ปฏิบัติในชุมชน เช่น การแจ้งข่าวไข้หวัดนกระบาด และวิธีปฏิบัติง่าย ๆ ของชาวบ้าน การสำรวจจำนวนไก่ การจับไก่ การปันกันไก่อเก็บตัวอย่าง (สวอป ตูดไก่อเพื่อตรวจหาเชื้อ) การแจ้งและสำรวจไก่อตาย และการนำซากไก่อตายไปฝังสำหรับบุคคลหรือองค์กรต่าง ๆ ที่เข้ามาเกี่ยวข้องในระบบการเฝ้าระวังโรคไข้หวัดนกในชุมชนจากการศึกษาข้อมูลเชิงคุณภาพ พบว่ากำนัน/ผู้ใหญ่บ้านมีบทบาทในการประสานงานและช่วยเหลือให้อาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้านทำงานได้สะดวกขึ้น สำหรับองค์กรบริหารส่วนตำบล (อบต.) บางแห่งยังไม่มียบทบาทเข้ามาช่วยเหลือเลย แต่ก็มีบางแห่งเข้ามาสนับสนุนในลักษณะ การสนับสนุนงบประมาณ ค่าเบี้ยเลี้ยงตอบแทนแก่อาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้าน

บอกชาวบ้านในที่ประชุมไว้ ถ้ามีไก่อตายให้แจ้งอสม. ถ้าไม่แจ้งให้ทำอย่างไร ก็จะบอกให้ชุดหลุมลึก 50 – 60 เซนติเมตร แล้วฝังต้องปิดปากใส่ถุงมือ โรยปูนขาวแล้วกลบ ถ้าไม่แจ้งให้ทำอย่างนี้ แต่ถ้าแจ้ง อสม.ก็จะไปทำให้
ปลุสสัตว์อำเภอส่งมาทางสถานีอนามัย แล้วบอกต่อให้ประธานอาสาสมัครสาธารณสุขตำบล แล้วก็บอกต่อให้ประธานอาสาสมัครสาธารณสุขหมู่บ้าน ประธานอาสาสมัครสาธารณสุขหมู่บ้านก็จะไปเอาอุปกรณ์ที่อนามัย แล้วก็ขอให้ชาวบ้านจับไก่อไว้แล้วอสม.ก็ใส่ผ้าปิดปากใส่ถุงมือ สวอปกันไก่อ เพราะประธานอาสาสมัครสาธารณสุขหมู่บ้านได้รับการอบรมมากกว่า อสม.ธรรมดา

อบต.แต่ละที่แตกต่างกัน อยู่ที่คนบริหาร อบต.ชั้นหนึ่งมีงบเยอะ อบต.ควรมีบทบาทด้านงบประมาณสนับสนุน
บทบาทของอาสาสมัครสาธารณสุข(อสม.)นอกจากรายงานการเกิดโรค ทำลายซากไก่ ให้ความรู้แล้วยังมีเรื่องการพ่นสารเคมีทำลายเชื้อ การป่นก้นไก่ และการสำรวจไก่ ในส่วนของอสม.นี้ยังมีจุดอยู่เรื่องวัสดุอุปกรณ์ป้องกันตัว เช่น ผ้าปิดปากจุกมูก เรื่องถุงมือ หรือชุด เพราะไม่ได้สนับสนุนไปให้เขา

5.3 รูปแบบการดำเนินงานเฝ้าระวังไข้หวัดนกในชุมชน

5.3.1 การเก็บตัวอย่างสิ่งขับถ่าย/หรือการป่นตุ๋นไก่ในชุมชน จากการศึกษาครั้งนี้พบว่า มีการกำหนด การเฝ้าระวังโรคไข้หวัดนกโดยให้มีการเก็บตัวอย่างสิ่งขับถ่าย (สวอป)/หรือป่นตุ๋นไก่ เพื่อนำส่งตรวจหาเชื้อปีละ 2 ครั้ง เจ้าหน้าที่ปศุสัตว์จะเป็นผู้กำหนดพื้นที่การเฝ้าระวัง เช่น กำหนดพื้นที่จุดเสี่ยง พื้นที่เสี่ยงสูง พื้นที่เสี่ยงต่ำ หรือพื้นที่สีแดงที่เคยมีการระบาดของโรคไข้หวัดนก แต่ก็พบว่ามีหลายพื้นที่ไม่ได้กำหนดเป็นแผนงานชัดเจนขึ้นอยู่กับสถานการณ์ เช่น หน่วยงานระดับบนสั่งลงมา หรือ มีรายงานผู้ป่วยสงสัยติดเชื้อไข้หวัดนกในพื้นที่ใดพื้นที่หนึ่ง

สามารถจำแนกรูปแบบการดำเนินงานเกี่ยวกับการเฝ้าระวังไข้หวัดนกในระดับชุมชน/หมู่บ้านออกเป็น 5 รูปแบบดังต่อไปนี้

- (1) อาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้าน (อสม.) เป็นผู้ที่ทำหน้าที่เก็บตัวอย่างสิ่งขับถ่าย (สวอป)/หรือป่นก้นไก่ เก็บตัวอย่าง โดยปศุสัตว์อำเภอประสานงานขอความร่วมมือ ผ่านทางสาธารณสุขอำเภอ และเจ้าหน้าที่สถานีอนามัยในพื้นที่ที่จะดำเนินงานเก็บตัวอย่าง
- (2) อาสาปศุสัตว์ ทำหน้าที่เก็บตัวอย่างสิ่งขับถ่าย (สวอป)/หรือป่นก้นไก่เก็บตัวอย่าง โดยปศุสัตว์อำเภอประสานไปที่อาสาปศุสัตว์ในพื้นที่ที่จะดำเนินงานเก็บตัวอย่าง
- (3) ปศุสัตว์อำเภอและทีมออกปฏิบัติเก็บตัวอย่างสิ่งขับถ่าย(สวอป)/หรือป่นก้นไก่ เก็บตัวอย่าง โดยประสานงานกับกำนัน หรือผู้ใหญ่บ้านในพื้นที่ที่จะดำเนินงานเก็บตัวอย่าง
- (4) เจ้าของไก่เป็นผู้ทำหน้าที่เก็บตัวอย่างสิ่งขับถ่าย(สวอป)/หรือป่นก้นไก่ โดยปศุสัตว์อำเภอแจ้งประสานไปที่เจ้าของไก่ เปิดโดยตรง ส่วนใหญ่จะเป็นลักษณะการเลี้ยงแบบฟาร์ม เช่น เปิดไล่ทุ่ง ฟาร์มเกษตรกรรายย่อยทั้งไก่เนื้อ และไก่ไข่
- (5) ปศุสัตว์อำเภอและทีมออกปฏิบัติเก็บตัวอย่างสิ่งขับถ่าย (สวอป)/หรือป่นก้นไก่ ในฟาร์มที่เป็นลูกเจ้าของบริษัทในพื้นที่รับผิดชอบ

5.3.2 การแจ้งข่าวหรือรายงานไก่ป่วยตาย/ไก่อตายในชุมชน จากการศึกษาพบว่า อสม.มีบทบาทในการรายงาน/แจ้งข่าวไก่ป่วยตายหรือไก่อตายในชุมชนและมักแจ้งทางโทรศัพท์ให้กับเจ้าหน้าที่อนามัย และผู้ใหญ่บ้านหรือกำนันในพื้นที่

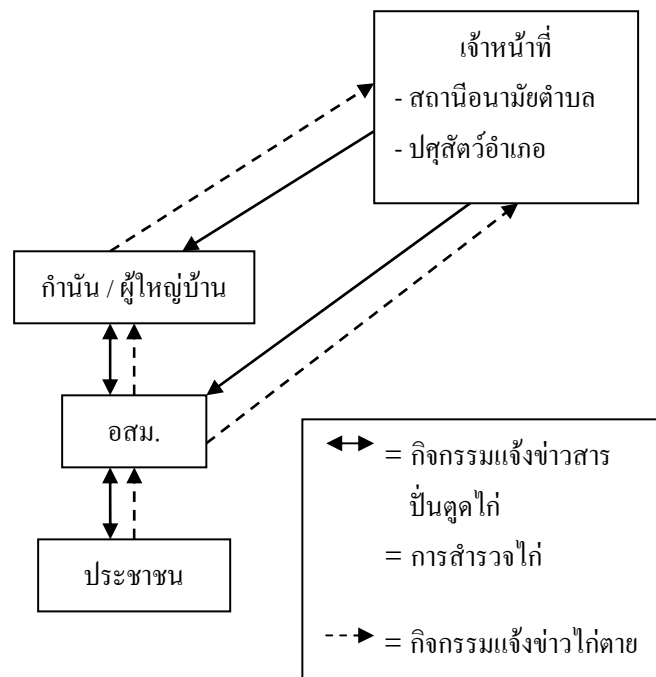
5.3.3 การสำรวจจำนวนไก่และหลังคาเรือนที่เลี้ยงไก่ อสม.แต่ละหมู่บ้าน (อสม. 1 คน ดูแลหลังคาเรือนประมาณ 10-15 หลังคาเรือน) จะออกสำรวจจำนวนไก่ และหลังคาเรือนที่เลี้ยงไก่ ปีละ 1 ครั้งตามแบบฟอร์มของปศุสัตว์อำเภอแล้วส่งให้เจ้าหน้าที่สถานีอนามัย

อภิปราย

กิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับการเฝ้าระวังไข้หวัดนกในชุมชน มีกลไกที่เกี่ยวข้องกับบุคคลหลัก 3 กลุ่ม คือ

- (1). อาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้าน (อสม.)
- (2). ผู้ใหญ่บ้าน หรือ กำนัน
- (3). เจ้าหน้าที่ (เจ้าหน้าที่สถานีอนามัยตำบล และ ปศุสัตว์อำเภอ)

ดังผังแสดง

ภาพประกอบที่ 5.1 ผังแสดงกลไกการเฝ้าระวังไข้หวัดนกในชุมชน กิจกรรม 3 กิจกรรม

กิจกรรมในการเฝ้าระวังไข้หวัดนกในชุมชน ตามผังแสดงจะเห็นว่าขาดผังขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น (อบต. เทศบาล) ไป เนื่องจากที่ผ่านมามีองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นไม่ได้เข้าไปดำเนินการ รวมทั้งภารกิจด้านการควบคุมการแพร่ระบาดของโรคติดต่อขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นไม่ได้กำหนดไว้ในแผนประจำปี ทำให้ไม่ได้ตั้งงบประมาณดำเนิน รวมทั้งยังไม่มีบุคลากรที่มีความรู้ ความชำนาญด้านนี้ ในองค์กร ก็เป็นสาเหตุสำคัญอย่างหนึ่ง

5.4 ทศนคติของประชาชนต่อโรคไข้หวัดนก

5.4.1 ทศนคติต่อการแพร่ระบาดของโรคไข้หวัดนก

จากการศึกษาข้อมูลเชิงคุณภาพพบว่า ประชาชนแสดงออกต่อการแพร่ระบาดของไข้หวัดนก สามารถแยกได้ 2 กลุ่ม ความคิดเห็น คือ

กลุ่มความคิดเห็นแรก รู้สึกกลัวโรคไข้หวัดนก เห็นว่าโรคไข้หวัดนกทำให้ผู้ที่ติดโรคมียโอกาสเสียชีวิตสูง และเชื่อว่าโรคไข้หวัดนกติดต่อถึงกันได้ กลัวเด็กจะติดโรค

กลัว เลิกเลี้ยงไก่เลย ยกให้เค้าไปเลย ไม่เลี้ยงอีกเลย กลัวตาย ที่เลี้ยงไก่ไข เลี้ยงกิน ไม่ได้เลี้ยงมาก กลัวตายถูกกำลังเรียนก็กลัวเป็นอะไร ไปจะไม่มีคนดูแลดู เห็นจากที่เค้าคุมรถที่ผ่านต้องพ่นยา ดูอันตรายมากเลย
ชาวบ้านกลัวไข้หวัดนกแต่ก็ยังเลี้ยงกันอยู่ เลี้ยงเพราะตายไม่หมด บางคนรักก็ต้องเลี้ยง เลี้ยงไปทำอาหาร เค้าเอาไก่ไปไหว้เจ้าที่ เจ้าบ้าน ผีปู่ย่า ไล่ชั้นหมากเวลาไปขอสาวแต่งงาน

ความคิดเห็นกลุ่มนี้พร้อมที่จะปฏิบัติตามข้อแนะนำของทางราชการ เช่น การฝังซากไก่ การกินไก่ - ไข่สุก การแจ้งข่าวไก่ตายผิดปกติ ฯลฯ เป็นต้น และอยากรู้วิธีการป้องกันตนเอง และคนในครอบครัวที่ถูกต้องจากผู้ที่เกี่ยวข้องโดยตรง คือ สัตวแพทย์และหมอ ทุกวันนี้ข่าวสารได้มาจากสื่อทีวี และเล่าต่อกันมาไม่น่าเชื่อถือ

กลุ่มความคิดเห็นด้านที่สอง ความคิดเห็นและความเชื่อด้านนี้ออกมาในทางไม่เชื่อว่าไข้หวัดนกติดต่อถึงกันได้ง่ายและไม่น่ากลัว มองว่าที่เป็นไข้หวัดนกตามข่าวโทรทัศน์เป็นคนที่ไม่สบายอยู่แล้ว เป็นคนดื่มเหล้า เป็นคนที่มีเชื้อไข้อยู่แล้ว

คิดว่าไม่น่ากลัว เพราะดูจากเหตุการณ์ไม่น่าร้ายแรง ถ้ารู้จักระวังตัวเอง ป้องกัน เวลาทำไก่อินก็ให้ล้างมือ ทำไก่ให้สุก คิดว่าไม่น่ากลัว ไข่เลื้อยออกอันตรายมากกว่า ไก่ระวังง่าย แต่ยุ่งระวังมากกว่า
ไก่ที่เหมา คนสมัยก่อนเขาก็กิน เขาต้มให้ลูกกิน ถ้าเกิดโรค คนสมัยก่อนคงตายไปหมดแล้ว
ชาวบ้านคิดว่าอาจเป็นแผนของบริษัทใหญ่ที่มีฟาร์มใหญ่ มาบอกว่าเป็นโรคไข้หวัดนกจะได้ฆ่าไก่ของชาวบ้าน แล้วจะได้ขายไก่ในฟาร์มเค้าให้เรากิน ขายดีขึ้น
ไก่อตายจากโรคห่า กับโรคไข้หวัดนก อาการเหมือนกัน หน้าแล้ว ไม่กินข้าว ตกลงมาตาย เพราะมันเป็นโรคเดียวกัน แต่สื่อประโคมข่าวมาก ให้น่ากลัวขึ้นเท่านั้น

5.4.2 ทักษะคติของประชาชนต่อการเฝ้าระวังโรคไข้หวัดนกในชุมชน

ประชาชนที่ร่วมสนทนา และสัมภาษณ์แบบเจาะลึกมีทัศนคติในเรื่องการเฝ้าระวังโรคไข้หวัดนกในชุมชนซึ่งเป็นมาตรการหนึ่งของราชการในการควบคุมป้องกันไม่ให้โรคไข้หวัดนกแพร่กระจาย และติดต่อถึงคน คือ การแจ้งไก่อตาย ตามคำประชาสัมพันธ์ที่ออกเผยแพร่ กล่าวว่า “ ไก่ตายให้แจ้งเจ้าหน้าที่ ” พบว่าประชาชนมีความรู้สึกที่แจ้งไปแล้วก็จะมาเอาไก่ฝังลงหลุมอีกกลัวจะมาฆ่าไก่อีกยังมีความรู้สึกที่ไม่ดีและยังฝังใจต่อมาตรการทำลายไก่ในรัศมี 5 กิโลเมตร ทำให้มาตรการนี้ยังเป็นจุดอ่อนของการควบคุมป้องกันการแพร่กระจายเชื้อไข้หวัดนกและประชาชนบางส่วนไม่ให้ความร่วมมือ

สำหรับกิจกรรมการสำรวจไก่ การเก็บตัวอย่างสิ่งขับถ่าย (สวอป)/ หรือป่นกันไก่ เพื่อเก็บตัวอย่างไปตรวจ ชาวบ้านให้ความร่วมมือดี โดยประชาชนมองเห็นว่าเป็นกิจกรรมที่ไม่ก่อผลกระทบต่อการเลี้ยงไก่หรือไปฆ่าทำลายไก่และคิดว่าดีเพราะเป็นมาตรการที่ป้องกันไม่ให้โรคไข้หวัดนก ไม่ใช่ปล่อยให้ไก่ตายแล้วมาจับไก่ลงหลุมทั้งหมู่บ้าน และประชาชนไม่เข้าใจว่าทำไมต้องทำลายไก่ที่ไม่เป็นโรคด้วย แต่ประชาชนอยากให้ทราบผลตรวจรวดเร็วขึ้นกว่าปัจจุบัน ชาวบ้านมองว่าผลตรวจเชื่อมั่นช้ามากซึ่งใช้เวลามากกว่า 15 วันขึ้นไปกว่าจะทราบผล และบางครั้งเก็บตัวอย่างไปแล้วก็ไม่แจ้งผลตรวจว่าเป็นอย่างไร และประชาชนในกลุ่มตัวอย่างการสัมภาษณ์และสนทนากลุ่ม ได้ให้ข้อเสนอว่า น่าจะมีชุดตรวจสำเร็จรูปในพื้นที่ หมู่บ้านละ 5 ชุด หรือสามารถตรวจได้ที่ปศุสัตว์อำเภอ

จากข้อมูลเชิงคุณภาพพบว่าประชาชนเห็นด้วยกับการใช้สารเคมีพ่นตามเล้าไก่ การใช้สารเคมีพ่นฆ่าเชื้อโรคเป็นสิ่งที่ทำให้รู้สึกปลอดภัย รู้สึกอุ่นใจ พอใจกับการพ่นสารเคมี เหมือนกับพ่นสารเคมีควบคุมโรคไข้เลือดออกที่องค์การบริหารส่วนตำบลทำเป็นประจำทุกปี

แต่ค่อนข้างไม่เห็นด้วยกับมาตรการทำลายไก่ โดยให้ความเห็นว่า ก่อนฆ่าควรตรวจสอบก่อน ฝังไก่ทั้งเป็นรู้สึกสงสารไก่ และควรทำลายไก่เฉพาะจุดที่พบโรคเท่านั้น ไม่อยากให้ใช้คำว่าพื้นที่สีแดง

การทำลายไก่ในหมู่บ้าน ต้องดูว่าไก่เป็น โรคไข้หวัดนกจริงไหม อยากให้ทางปศุสัตว์มาตรวจดูก่อนว่าเป็นโรคจริงหรือไม่ กำนัน ผู้ใหญ่บ้านไปสั่งฆ่าไก่ในหมู่บ้านไม่ได้หรอก ชาวบ้านเขาไม่เชื่อ อยู่ ๆ ไปจับไก่เขาใส่กระสอบลงหลุม แล้วไม่ให้จับแล้ว
ไม่เห็นด้วยต่อมาตรการทำลายสัตว์ปีก ไม่ควรฆ่าไก่โดยไม่จำเป็น ก่อนฆ่าไก่ควรมีการตรวจสอบเชื้อโรคก่อน ถ้าตรวจแล้วบอกว่าไก่ผมเป็นผมก็ยอมให้ฆ่า
ส่วนมากชาวบ้านไม่ยอม ถ้าชาวบ้านรู้ว่าจะมาทำลายเค้าจะเอาไก่ย้ายไปตามไร่ ตามนา หนีไปเลย
มาตรการให้ฆ่าไกรัศมี 5 กิโลเมตร นี่ไม่ไหว 500 เมตรก็ยังดี ถ้า 5 กิโลเมตร หมดทั้งหมู่บ้านหมดทั้งตำบลแน่ ครั้งที่ผ่านมาก็หมู่บ้านผมมีไก่ตาย รัฐบาลก็เข้ามาฆ่าไก่ แต่ตัวที่รอดมันก็ยังมีชีวิตอยู่ ออกลูกหลาน ทุกวันนี้ยังไม่ตาย ผมคิดว่าเราทำบาปฝังไก่ทั้งเป็น

;